

Байделюк Д.В., магістрант
Поплавський Д.Ю, магістрант
Науковий керівник – Вигівська І.М., к.е.н., доцент
Державний університет «Житомирська політехніка»

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРИ ЗАГРОЗІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА

Значна кількість сучасних українських підприємств знаходиться в кризовому стані, який вимагає впровадження активних антикризових заходів. Це потребує від менеджменту підприємства конкретних скоординованих дій щодо виходу з нього та упровадження відповідного антикризового інструментарію. В такій ситуації, як правило, обґрунтованість прийнятих управлінських рішень щодо конкретного підприємства, в значній мірі визначається якістю висновків, зроблених на основі фінансово-аналітичних розрахунків. Основною базою для них слугує фінансова звітність, дані якої використовуються як для оцінки ефективності діяльності підприємства зовнішніми користувачами, так і для економічного аналізу на самому підприємстві. Крім того, фінансова звітність необхідна для оперативного управління господарською діяльністю підприємства і служить початковою базою для подальшого планування.

Фінансова звітність підприємства формується на узагальненні даних фінансового обліку і є інформаційною ланкою, яка зв'язує підприємство із суспільством і діловими партнерами – користувачами інформації про діяльність підприємств. В той же час інформаційні можливості фінансової звітності, на нашу думку, переоцінені. Користувачі результатів аналізу активів та пасивів боржника вбачають серед завдань такого аналізу оцінку прибутку від можливої реалізації активів:

- характеристика всіх груп активів відповідно до їх класифікації у фінансовій звітності;
- визначення можливості реалізації активів з метою розрахунків за зобов'язаннями;
- виявлення активів, які необхідні для продовження діяльності, враховуючи можливості модернізації і перепрофілювання;
- оцінка прибутку, що може бути отриманий за рахунок реалізації активів, відчуження яких не може істотно ускладнити або унеможливити господарську діяльність;
- оцінка прибутку, який може бути отриманий за рахунок реалізації активів у разі ліквідації;
- визначення динаміки зміни власних джерел формування активів;
- визначення динаміки нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) в складі власних джерел формування активів;
- визначення складу, структури і динаміки зобов'язань боржника;
- оцінка сум вимог до боржника, що підлягають погашенню в процедурах банкрутства.

Проте зрозуміло, що на основі даних фінансової звітності арбітражний керуючий не може оцінити ні розміру ліквідних активів для цілей їх реалізації, ні очікуваного в цьому випадку прибутку. Поглиблений аналіз Балансу (Звіту про

фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) боржника переважно спрямований на попередню оцінку фінансового стану і причин її небажаної зміни.

Проте, крім переоцінки інформативності фінансової звітності в ході антикризового управління, більш глибокою проблемою, на думку Т.В. Сидоріна, Н.А. Куций [3] є якісний зміст статей фінансової звітності, які використовуються в розрахунках. На думку дослідників, методологія бухгалтерського обліку в принципі не може повністю і адекватно відобразити фактичний стан справ підприємства.

З метою вирішення даної проблеми науковці пропонують використовувати в якості облікових механізмів системи похідних балансових звітів, інструментів бухгалтерського інжинірингу [2].

У зв'язку з цим слід погодитися з Аксьоною Е.А., що пропонує в цілях отримання релевантної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень оперативного, тактичного і стратегічного характеру використовувати інструменти бухгалтерського інжинірингу у вигляді системи похідних балансових звітів [1]. Застосування інструментів бухгалтерського інжинірингу у вигляді системи похідних балансових звітів в антикризовому управлінні підприємства визначається: необхідністю ринкової оцінки власності в реорганізаційних процедурах; необхідність управління платоспроможністю підприємства на основі порівняння активів та зобов'язань за строками, розмірами, процентними ставками і ризиками надходжень і витрачання грошових коштів; потребою в обліку впливу стратегічних чинників [3].

Отже, аналіз фінансової звітності має велике значення в оцінці фінансового стану підприємства при загрозі його банкрутства, яке, однак, не слід переоцінювати. Пріоритетне завдання в цьому випадку полягає в обґрунтуванні попередніх висновків про причини втрати платоспроможності. Що стосується оцінки можливості і доцільності реабілітації бізнесу, інформації, що міститься у звітних формах, недостатньо. Необхідно використовувати додаткові облікові механізми, зокрема інструменти бухгалтерського інжинірингу у вигляді системи похідних балансових звітів.

Список використаної літератури:

1. Аксенова Е.А. Бухгалтерский инжиниринг в управлении ресурсами и экономикой предприятия. Российское предпринимательство. 2011. № 2. Вып. 2 (178). С. 107-112.
2. Сидорина Т.В. Использование системы производных балансовых отчетов в управлении. Труды Северо-Кавказского филиала Московского технического университета связи и информатики. Ростов н/Д: ПЦ «Университет» СКФ МТУСИ, 2012. 431 с.
3. Сидорина Т.В., Куций Н.А. Совершенствование антикризисного финансового управления строительной компании на основе инструментов бухгалтерского инжиниринга. URL: http://ivdon.ru/uploads/article/pdf/R_86_Sidorina.pdf_2107.pdf